

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Кафедра генетики, розведення та біотехнології тварин

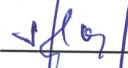
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
I. I. Ібатулін
2016 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради факультету технології
виробництва та переробки продукції
тваринництва

Протокол № 8 від « 14 » квітня 2016 р.

Декан факультету В. М. Кондратюк

на засіданні кафедри генетики, розведення та
біотехнології тварин

Протокол № 12 від « 25 » лютого 2016 р.

Завідувач кафедри А. А. Гетья

25 лютого 2016

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми забезпечення зростання генетичного потенціалу с.-г. тварин в
умовах глобалізації

рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий
спеціальність – 204 «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Розробник: д. с.-г. н., Гетья А. А.

Київ 2016

1. Опис навчальної дисципліни

Проблеми забезпечення зростання генетичного потенціалу с.-г. тварин в умовах глобалізації

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 – Аграрні науки та продовольство	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	залік	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	20	20
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	20	20
Самостійна робота	110	110
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Проблеми забезпечення зростання генетичного потенціалу с.-г. тварин в умовах глобалізації» є надання слухачам теоретичних та практичних знань щодо особливості сучасних підходів до організації селекційного процесу в тваринництві як України так і інших країнах світу, враховуючи наявний транскордонний рух генетичних ресурсів з одного боку та необхідність до збереження біорізноманіття – з іншого.

Основними компетентностями, якими повинен володіти здобувач під час вивчення дисципліни є:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження інноваційних технологій у племінному тваринництві ;
- здатність до складання селекційних програм з метою підвищення генетичного потенціалу тварин стада, у тому числі через уникнення поширення генетичних аномалій;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність);
- комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної племінного тваринництва;
- комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм;
- комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

з н а т и:

- стан розвитку генетичних ресурсів тваринництва в Україні та за кордоном;
- виклики, які загрожують сталому розвитку генетичних ресурсів тваринництва;

- особливості формування селекційних програм для роботи зі стадом тварин різних видів, а також мати базові знання про наявні генетичні аномалії у тваринництві;
- лідерів вітчизняних та світових ринку генетичних ресурсів тваринництва, їх переваги та перспективи кооперації між ними;
- основні українські та міжнародні законодавчі нормативні документи, що регламентують діяльність у племінній сфері.

В м і т и:

- формувати та визначати напрям селекційно-племінної роботи з чисельно обмеженою популяцією;
- розробляти прикладні програми закріплення плідників за маточним поголів'ям;
- проводити оцінку потенціалу наявних генетичних ресурсів у тваринництві;
- раціонально використовувати наявні ресурси та обґрунтовано обирати варіанти їх генетичного поліпшення;
- створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях;
- брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах;
- брати участь у критичному діалозі та зацікавити результатами дослідження;
- проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів стосовно племінної справи у тваринництві;
- критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів;
- генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення.

3. Структура навчальної дисципліни повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Характеристика та аналіз сучасної бази племінного тваринництва України	19	2		2		15	19	2		2		15
Тема 2. Оцінка наявного біорізноманіття сільськогосподарських тварин в світі	23	4		4		15	23	4		4		15
Тема 3. Транскордонний рух генетичних ресурсів. Аналіз причин та оцінка наслідків.	19	2		2		15	19	2		2		15
Тема 4. Рушійні сили генетичного удосконалення тварин	14	2		2		10	14	2		2		10
Тема 5. Управління генетичними ресурсами в умовах глобалізації	23	4		4		15	23	4		4		15
Тема 6. Методи генетичного покращення та сталий розвиток генетичних ресурсів	19	2		2		15	19	2		2		15
Тема 7. Збереження генетичного різноманіття. Основні положення.	14	2		2		10	14	2		2		10
Тема 8. Законодавче та нормативно-правове регулювання організації племінної справи. (інтерлакінська декларація)	19	2		2		15	19	2		2		15
Усього годин	150	20		20		110	150	20		20		110

4. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Аналіз стану господарського використання наявних порід тварин в Україні та оцінка їх географічної локації	2
2.1	Вивчення особливостей формування наявного біорізноманіття сільськогосподарських тварин	2
2.2	Оцінка тенденцій розвитку сучасних порід тварин. Аналіз ризиків	2
3.	Дослідження рушійних сил та оцінка значення для економіки руху генетичних ресурсів в процесі глобалізації	2
4.	Визначення факторів, що спричиняють необхідність генетичного удосконалення тварин. Характеристика супутніх змін в різних виробничих системах	2
5.1	Аналіз механізму забезпечення ефективного управління генетичними ресурсами. Учасники, селекційні програми, методи.	2
5.2	Аналіз задач та фактичних можливостей управління генетичними ресурсами	2
6.	Визначення методів генетичного покращення промислових та локальних порід	2
7	Аналіз існуючих методів збереження біорізноманіття	2
8	Оцінка нормативно-правового регулювання роботи з генетичними ресурсами. Основи інтерлакінської декларації	2
Разом по лабораторним роботам		20

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачами.

1. Який документ регламентує загальні правові економічні та організаційні основи племінної справи у тваринництві?
2. Чому біологічне різноманіття сільськогосподарських тварин є важливою темою науковців.
3. Дайте визначення термінів «племінна (генетична) цінність», «племінний облік», «офіційний племінний облік», «офіційна класифікація за типом»

4. Що означає термін «статус»?
5. Які особливості територіального розміщення генетичних ресурсів у тваринництві України
6. Охарактеризуйте сучасний стан племінного тваринництва в Україні
7. Основні положення Закону України «Про племінну справу у тваринництві»
8. Який закон визначає види порушень племінної справи у тваринництві та відповідальність за них?
9. Які штрафи накладаються за вчинені порушення законодавства про племінну справу у тваринництві (вперше і повторно)?
10. Дайте визначення термінів «виробництво племінних (генетичних) ресурсів», «зберігання племінних (генетичних) ресурсів» та «реалізація племінних (генетичних) ресурсів»
11. Яким пунктом статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності затверджені види робіт в племінному тваринництві, що підлягають ліцензуванню?
12. Дайте визначення термінів «генетична експертиза походження тварин» та «генетична експертиза аномалій тварин»
13. Які особливості порід тварин, що беруть найбільшу участь у транскордонному русі.
14. Назвіть позитивні та негативні наслідки активного транскордонного переміщення племінного поголів'я.
15. Що є метою Загальнодержавної програми селекції у тваринництві?
16. Назвіть основні напрями щодо виконання Програми по різних видах с.-г. тварин
17. Вкажіть механізми виконання Програми та їх забезпечення
18. Як здійснюється фінансове забезпечення виконання Програми?

19. З якою метою проводиться конкурс з визначення виконавців Загальнодержавної програм и селекції?
20. Які фактори є рушійною силою генетичного удосконалення тварин.
21. Охарактеризуйте вплив процесу глобалізації на активність та ефективність селекційного процесу у тваринництві.
22. Вкажіть пріоритетні напрями селекції одного із видів с.-г. тварин
23. Які форми підбору тварин використовують в товарних господарствах?
24. Якою є мінімальна чисельність ліній при їх ротації
25. Назвіть причини інбридингу при ротації ліній
26. Який метод підбору за господарсько-корисними ознаками характерний для товарних господарств?
27. Назвіть основні положення концепції збереження генетичного різноманіття та методи, які застосовуються.
28. Охарактеризуйте основні положення Інтерлакінської декларації.
29. Які фактори необхідно враховувати при плануванні підбору в товарних господарствах

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
3. Залік.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Диуф Ж. Состояние всемирных генетических ресурсов животных в сфере продовольствия и сельского хозяйства / ФАО. Viale delle Terme di Caracalla, Rome 2010.
2. Мельник Ю.Ф., Коваленко, В.П., Угнівенко А.М. та інші Селекція сільськогосподарських тварин / Київ.:«Інтас», 2008.
3. Хаммонд К. Стратегии разведения для устойчивого управления генетическими ресурсами животных / ФАО. Viale delle Terme di Caracalla, Rome 2011.

Додаткова література

1. ФАО. 2010. Разработка национальных стратегий и планов действий в области генетических ресурсов животных / ФАО. Viale delle Terme di Caracalla, Rome 2010.
2. Близнюченко О.Г. Генетичні основи розведення свиней. К.:Урожай, 1989. – 1989с.
3. Воронцов Н.Н. Развитие эволюционных идей в биологии. М.:”Прогресс-Традиция”, 1999. – 639с.
4. Кушнер М.С., Иващук І.С., Підвищення відгодівельних і м’ясних якостей свиней. – К.:”Урожай!”, 1993. – 200с.
5. Суллер И.Л. Введение в селекцию сельскохозяйственных животных. – Санкт-Петербург:Изд-во ЗАО “КРИСМАС+”, 2001. – 140с.
6. Меркурьева Е.К., Шангин-Березовский Г.П. Генетика с основами бтометрии. – М.:”Колос”, 1983. – 400с.
7. Cattle husbandry in Eastern Europe and China / Edited by Kuipers A., Rozstalnyy A., Keane G. / EAAP publications no.135 – Wageningen Academic Publishers. – 2014. – P.169-180.

8. Sustainable goat breeding and goat farming in central and eastern European countries / Edited by Kukovich S. / FAO. – 2016. – P.115-118.

9. Sustainable Conservation of Livestock Breeds Diversity for the future: Impact of Globalization of Animal Breeding and the Loss of Farm Animal Genetic Diversity – A conflict? / 8th global conference on the conservation of animal genetic resources. / Namil Lemal University. 2011.

10. Мировой генофонд свиней: Монография / [В.И.Герасимов, М.Д.Березовский, В.М.Нагаевич, В.П.Рибалко... А.А.Гетья..., и др]. За редакцією В.І.Герасимова, М.Д.Березовського та В.М.Нагаєвича. – Харьков:«Эспада». – 2006. – 520с.:ил.

11. Генофонд национальных пород свиней Украины, их создатели и современные координаторы / Под редакцией: В.П.Рыбалко, А.А.Гети, В.И.Герасимова. – Полтава, Полтавський літератор, 2011. – 156 с.:илл. – (Институт свиноводства им А.В.Квасницкого НААН Украины).

10. Інформаційні ресурси

1. <http://www.fao.org/statistics/en/>
2. <http://www.icar.org>
3. <http://www.interbull.org/ib/57>
4. <http://magazine.milkua.info/indexeng.php?id=160>
5. <http://pigua.info/uk/>
6. <http://uha-ua.org/index.html>
7. <https://www.agro-id.gov.ua>